

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ НА МАЛОЛЕТНИ И НЕПЪЛНОЛЕТНИ ЛИЦА ПРЕЗ 2016 ГОДИНА

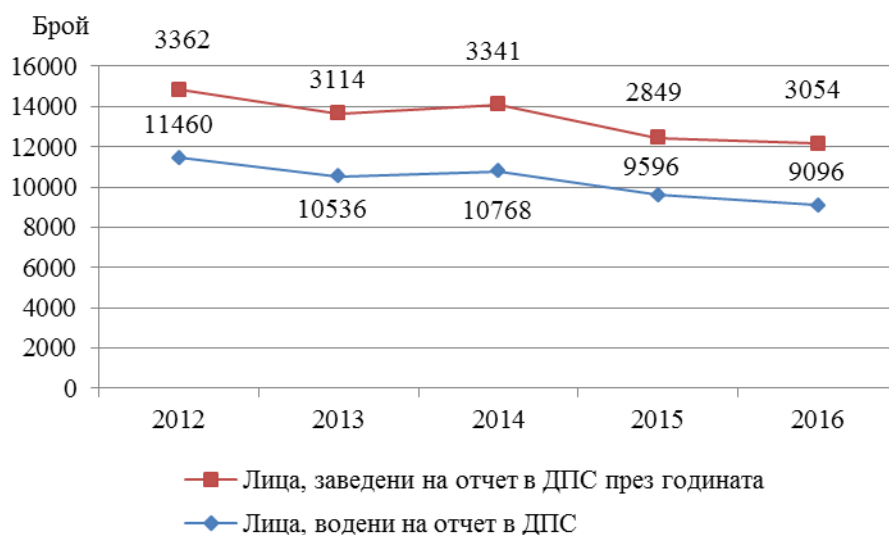
Малолетни и непълнолетни лица, водени, заведени и снети от отчет в детските педагогически стаи (ДПС) за извършени от тях противообществени прояви и престъпления

През 2016 г. на отчет¹ в детските педагогически стаи са водени 9 096 малолетни и непълнолетни лица за извършени от тях противообществени прояви и престъпления. В сравнение с 2015 г. броят им намалява с 500, или 5.2%.

Основните характеристики на водените на отчет в ДПС лица са следните:

- Непълнолетни (на възраст от 14 до 17 г.) - 78.3%;
- Малолетни (8 - 13 г.) - 21.7%;
- Момчета - 7 165 (78.8%);
- Учащи - 6 720 лица (73.9%);
- В криминогенна среда живеят 4 410 малолетни и непълнолетни, или 48.5%.

Фиг. 1. Малолетни и непълнолетни лица, водени и заведени на отчет в ДПС през периода 2012 – 2016 година

¹ Съгласно чл. 26, ал. 1 от Правилника за детските педагогически стаи малолетните и непълнолетните се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

Коефициентът на водените на отчет в детските педагогически стаи малолетни и непълнолетни лица през 2016 г. е 1 404 на 100 хил. души от средногодишното население на възраст 8 - 17 години и в сравнение с 2015 г. намалява с 6.6%.

Броят на **заведените на отчет¹ в ДПС през 2016 г.** малолетни и непълнолетни е 3 054, или 33.6% от всички водени на отчет лица, като 73.2% от тях са непълнолетни. В сравнение с 2015 г. броят на новозаведените нараства със 7.2%.

През 2016 г. **снети от отчет в ДПС** са 2 731 малолетни и непълнолетни лица, или 30.0% от водените на отчет през годината. Причините за това са:

- поправка на поведението - 1 441 лица (52.8%);
- навършване на 18-годишна възраст - 1 159 лица (42.4%);
- други основания - 131 лица (4.8%).

Противообществени прояви

За извършени противообществени прояви през 2016 г. през ДПС са преминали 5 754 малолетни и непълнолетни. От тях момчетата са 3 856, или 67.0%, а момичетата - 1 898 (33.0%). В сравнение с 2015 г. броят на преминалите през ДПС за извършени противообществени прояви намалява с 391 лица (6.4%).

В структурата на противообществените прояви по видове най-голям е делът на преминалите през ДПС за:

- „бягство от дома (от вкъщи), от специализирана институция или от социална услуга от резидентен тип“ - 1 554 лица, или 27.0%;
- „прояви на насилие и агресия“ - 497 малолетни и непълнолетни (8.6%);
- „употреба на психоактивни вещества“ - 480 лица, или 8.3%;
- „повреждане на обществена и/или частна собственост“ - 397 лица (6.9%).

Сред другите обществено значими противообществени прояви, извършвани от малолетни и непълнолетни през годината са:

- „непристойно и/или хулиганско поведение на обществено място“ - 5.2% (302 лица) и
- „тормоз“ - 4.8% (279 лица).

Извършени престъпления

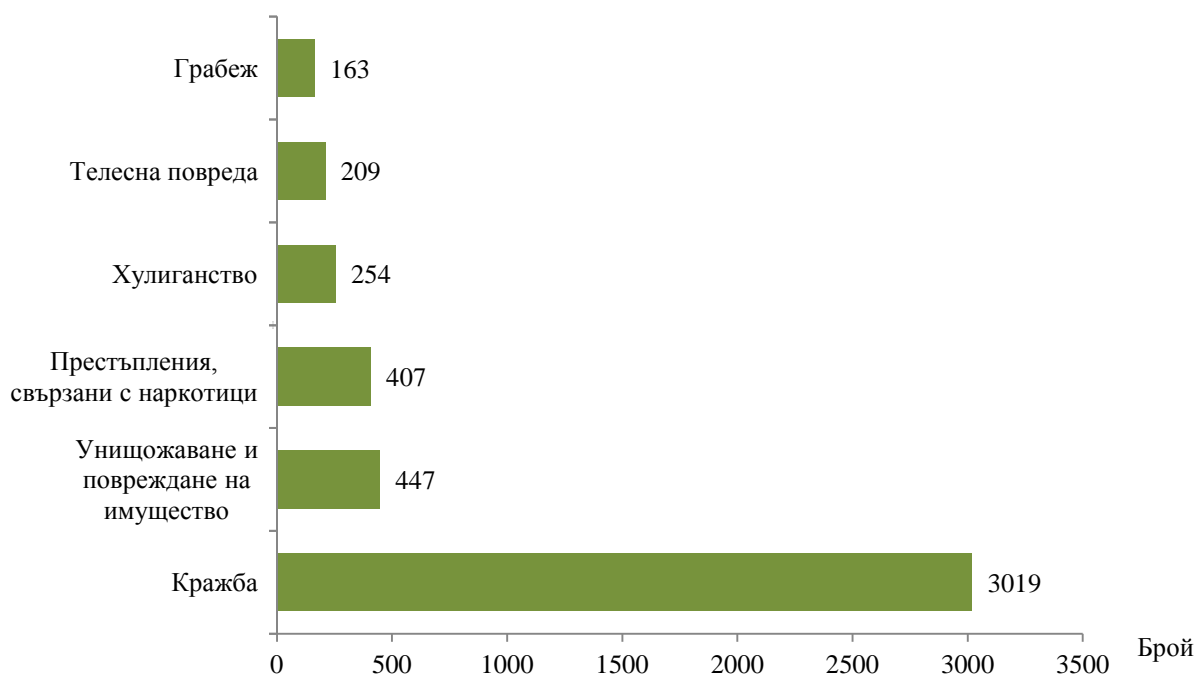
През 2016 г. броят на **малолетните и непълнолетните лица, водени на отчет в ДПС за извършени престъпления**, е 4 980 и в сравнение с 2015 г. намалява със 7.1%.

Кражбите на имущество са най-разпространените престъпления, извършвани от лицата на възраст 8 - 17 години. Извършители на кражби са 3 019 лица, или 60.6% от всички лица, водени на отчет в ДПС за извършени престъпления. Най-висок е делът на извършителите на кражби от магазини или други търговски обекти - 28.1% (849), на кражби от домовете - 23.4% (706), на взломни кражби - 12.8% (385).

¹ Включват се всички малолетни и непълнолетни, които са били новозаведени на отчет в ДПС през календарната година.

Фиг. 2. Малолетни и непълнолетни, извършители на престъпления, по някои видове престъпления през 2016 година

Малолетни и непълнолетни, пострадали от престъпления

През 2016 г. пострадали от престъпления са 1 754 деца, от които 674, или 38.4%, са момичета. Малолетни са 653 лица (37.2%), а непълнолетни - 1 101 (62.8%).

Най-голям е броят и съответно относителният дял на малолетните и непълнолетните, пострадали от кражби на имущество - 849 лица (48.4%). Следват пострадалите от нанесени телесни повреди - 267 лица (15.2%), от грабежи - 115 лица (6.6%), и от блудство - 96 лица (5.5%). Случаите на деца, жертви на изнасилване (довършено и опит), са 21.

Дейност на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните

През 2016 г. местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните са **образували** 5 351 възпитателни дела, от които 3 722 (69.6%) са образувани по предложение на органите на прокуратурата. Броят на **решените дела** през

годината е 4 991, като от тях в срок до един месец са решени 2 892 дела, или 57.9%. **Прекратени** на различни основания са 402 дела (7.5% от образуваните възпитателни дела). В края на 2016 г. 234 дела, или 4.4% от образуваните, **са останали несвършени**.

През 2016 г. местните комисии са наложили 7 495 **възпитателни мерки** в съответствие с **чл. 13, ал. 1 от Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните** на 5 567 лица на възраст от 8 до 17 години за извършените от тях 6 106 общественоопасни деяния¹.

Най-често налаганите възпитателни мерки са:

- „предупреждение“ - в 3 040 случая (40.6%);
- „поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател“ - в 1 648 случая (22.0%);
- „поставяне под възпитателен надзор на родителите или на лицата, които ги заместват, за полагане на засилени грижи“ - в 966 случая (12.9%);
- „задължаване да участва в консултации, обучения и програми“ - в 723 случая (9.6%);
- „предупреждаване за настаняване във възпитателно училище интернат (ВУИ) с изпитателен срок до 6 месеца“ - на 301 малолетни и непълнолетни;
- „настаняване във ВУИ“ - на 78 лица на възраст 8 - 17 години.

Основните характеристики на малолетните и непълнолетните с наложени възпитателни мерки са следните:

- Малолетни са 1 840 лица (33.1%), а непълнолетни - 3 727 (66.9%).
- Момчетата са 4 442 (79.8%), а момичетата - 1 125 (20.2%).
- Повече от половината (59.4%) от децата, на които са наложени възпитателни мерки, са с начално или незавършено начално образование (3 306 лица).

През 2016 г. 6 983 деца са преминали през съществуващите на територията на страната консултативни кабинети към местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните. Организиран са 1 165 тематични кампании за превенция, в които са обхванати 140 647 лица. През 2016 г. е осъществявана превантивна възпитателна дейност с 1 942 деца, живеещи в криминогенна или конфликтна среда, а обществените възпитатели са работили със 6 904 малолетни и непълнолетни.

¹ Общественоопасните деяния включват извършените от лицата противообществени прояви, престъпления и административни нарушения.

Методологични бележки

Статистическите данни за противообществените прояви на малолетните и непълнолетните лица са разработени на базата на годишни данни, получавани от местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Обект на наблюдението е дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Единици на наблюдение са малолетните и непълнолетните, извършители на противообществени прояви и престъпления.

Противообществената проява е деяние, което е общественоопасно и противоправно или противоречи на морала и добрите нрави. На извършителите на противообществени прояви се налагат възпитателни мерки съгласно Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Детските педагогически стаи са специализирани заведения, които участват в превенцията на престъпността и противообществените прояви, извършени от малолетните и непълнолетните.

В броя на водените на отчет в детските педагогически стаи през годината се включват всички малолетни и непълнолетни, извършили престъпления и/или противообществени прояви; осъдени за престъпления от общ характер; освободени от поправителните домове (ПД), възпитателните училища интернати (ВУИ) и от социално-педагогическите интернати (СПИ). Малолетните и непълнолетните се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

В броя на заведените на отчет в ДПС през годината се включват всички малолетни и непълнолетни, които са били новозаведени на отчет в ДПС през годината за извършени престъпления и/или противообществени прояви; осъдени за престъпления от общ характер; освободени от ПД, ВУИ и СПИ.

В броя на преминалите през ДПС се включват всички малолетни и непълнолетни лица, които са извършили незначителни деяния, за които еднократната намеса на полицейски органи е била достатъчна и няма основания за тяхното завеждане на отчет в ДПС.

Допълнителна информация относно методологията и данните от наблюдението за дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е публикувана на сайта на НСИ - <http://www.nsi.bg>.

Приложение

Таблица 1

Водени и заведени на отчет в детските педагогически стаи малолетни и непълнолетни лица по пол и възраст

(Брой)

	2012	2013	2014	2015	2016
Лица, водени на отчет в детските педагогически стаи - общо	11460	10536	10768	9596	9096
Малолетни (8 - 13 г.)	2337	2319	2648	2128	1973
Момчета	1811	1850	2102	1665	1520
Момичета	526	469	546	463	453
Непълнолетни (14 - 17 г.)	9123	8217	8120	7468	7123
Момчета	7351	6442	6417	5886	5645
Момичета	1772	1775	1703	1582	1478
Лица, заведени на отчет в детските педагогически стаи през годината - общо	3362	3114	3341	2849	3054
Малолетни (8 - 13 г.)	887	852	944	867	817
Момчета	676	690	749	681	641
Момичета	211	162	195	186	176
Непълнолетни (14 - 17 г.)	2475	2262	2397	1982	2237
Момчета	1969	1774	1883	1569	1769
Момичета	506	488	514	413	468

Таблица 2

Малолетни и непълнолетни, снети от отчет в детските педагогически стаи

(Брой)

	2015		2016	
	Общо	в т.ч. поради поправяне	Общо	в т.ч. поради поправяне
Общо за страната	2811	1452	2731	1441
Момчета	2193	1075	2138	1092
Момичета	618	377	593	349
Малолетни (8 - 13 г.)	210	191	224	193
Момчета	157	143	166	145
Момичета	53	48	58	48
Непълнолетни (14 - 17 г.)	2601	1261	2507	1248
Момчета	2036	932	1972	947
Момичета	565	329	535	301

Таблица 3

**Малолетни и непълнолетни, преминали през детските педагогически стаи за извършени
противообществени прояви, и лица, извършители на престъпления по пол и възраст**

(Брой)

	2012	2013	2014	2015	2016
Лица, преминали през детските педагогически стаи за извършени противообществени прояви през годината	7009	6439	5372	6145	5754
Малолетни (8 - 13 г.)	1927	1780	1456	1793	1470
Момчета	1323	1203	1003	1274	1030
Момичета	604	577	453	519	440
Непълнолетни (14 - 17 г.)	5082	4659	3916	4352	4284
Момчета	3309	3037	2503	2918	2826
Момичета	1773	1622	1413	1434	1458
Лица, извършители на престъпления	6304	6007	5402	5362	4980
Малолетни (8 - 13 г.)	1475	1457	1434	1322	1168
Момчета	1193	1216	1162	1077	955
Момичета	282	241	272	245	213
Непълнолетни (14 - 17 г.)	4829	4550	3968	4040	3812
Момчета	4084	3806	3324	3476	3199
Момичета	745	744	644	564	613

Таблица 4

Малолетни и непълнолетни, преминали през детските педагогически стаи за извършени противообществени прояви, и лица, извършители на престъпления

(Брой)

	2012	2013	2014	2015	2016
Лица, преминали през детските педагогически стаи за извършени противообществени прояви - общо	7009	6439	5372	6145	5754
в това число:					
Бягство от дома (от вкъщи)	1745	1744	1550	1512	1554
Прояви на насилие и агресия	497
Тормоз	279
в т. ч. училищен тормоз	193
Непристойно и/или хулиганско поведение на обществено място	302
Повреждане на обществена и/или частна собственост	397
Скитничество и просия	614	602	354	380	226
Употреба на психоактивни вещества	437	517	532	572	480
Проституиране и хомосексуални услуги	78	62	59	52	53
Лица, извършители на престъпления - общо	6304	6007	5402	5362	4980
в това число:					
Убийство (довършено и опит)	3	3	5	6	1
Телесна повреда	269	226	201	237	209
Изнасилване (довършено и опит)	23	7	9	10	15
Блудство	70	56	60	47	56
Кражба	3827	3621	3210	3089	3019
в това число:					
Взломна	703	552	405	350	385
Джебчийска	265	207	211	207	179
Грабеж	223	223	204	157	163
Противозаконно отнемане на МПС	68	75	90	90	94
Хулиганство	356	337	339	326	254
Престъпления, свързани с наркотици	277	342	356	406	407

"." - липсват данни.

Таблица 5

Малолетни и непълнолетни лица, пострадали от престъпления, по пол и възраст

(Брой)

Вид на престъплението	2015				2016			
	общо	в т.ч. момиче-та	възраст		общо	в т.ч. момиче-та	възраст	
			малолетни (8 - 13 г.)	непълно-летни (14 - 17 г.)			малолетни (8 - 13 г.)	непълно-летни (14 - 17 г.)
Общо за страната	1751	655	601	1150	1754	674	653	1101
Убийство (довършено)	1	-	1	-	2	2	1	1
Убийство (опит)	-	-	-	-	-	-	-	-
Телесна повреда	277	53	79	198	267	68	70	197
Блудство	87	60	60	27	96	54	59	37
Изнасилване (довършено)	15	15	3	12	13	13	6	7
Изнасилване (опит)	4	4	-	4	8	8	2	6
Отвлечане	3	3	-	3	9	2	4	5
в т.ч. с цел предоставяне за развратни действия	-	-	-	-	4	1	1	3
Кражба	831	300	282	549	849	295	318	531
Грабеж	107	30	31	76	115	35	41	74
Измама	13	4	7	6	18	5	11	7
Изнудване	11	3	2	9	13	3	2	11
Склоняване към прося	7	3	5	2	8	3	8	-
Склоняване и принуждаване към проституция или към хомосексуални услуги	16	9	7	9	5	3	-	5
Трафик на деца	1	1	1	-	2	-	2	-
Детска порнография	7	5	4	3	1	1	-	1
Други	371	165	119	252	348	182	129	219

"-" - няма случай.